Lietas arhīva Nr. A42-01637-18/25
ECLI:LV:ADRJRIT:2018:1015.A420163718.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2018.gada 2.novembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis M.Markovs,

piedaloties pieteicējam /pers. A/, pieteicēja pārstāvei zvērinātai advokātei Mārai Ļuļai-Frankēvicai un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts policijas pārstāvei Sjuzenai Rubulei,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru Valsts policija izsniegtu pieteicējam B, C kategorijas garstobra-vītņstobra medību šaujamieroča iegādāšanās atļauju un ieroča glabāšanas atļauju vai ieroča nēsāšanas atļauju.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts policijas Rīga reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes Atļauju sistēmas nodaļā tika saņemts /pers. A/ (turpmāk – pieteicējs) iesniegums ar lūgumu izsniegt B, C kategorijas garstobra-vītņstobra šaujamieroča iegādes un glabāšanas atļauju (turpmāk – atļauja) medību vajadzībām.

Valsts policijas Rīga reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes Atļauju sistēmas nodaļa 2017.gada 16.novembrī pieņēma lēmumu Nr.184, ar kuru atteica izsniegt pieteicējam atļauju (turpmāk – sākotnējais lēmums).

[2] Sākotnējo lēmumu pieteicējs apstrīdēja Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldē.

Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvalde 2018.gada 18.janvārī pieņēma lēmumu Nr.20/3-2 (turpmāk – Lēmums), ar kuru sākotnējais lēmums atstāts negrozīts. Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējs 2010.gada 22.decembrī notiesāts par noziedzīgiem nodarījumiem pret tikumību un dzimumneaizskaramību, kā arī noziedzīgiem nodarījumiem pret vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību ar brīvības atņemšanu.

[2.2] Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas priekšnieks sniedzis atbildi uz pieprasījumu, kurā norādīts, ka atļaujas izsniegšana pieteicējam varētu radīt draudus sabiedriskajai kārtībai vai drošībai. Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Siguldas iecirkņa Kārtības policijas nodaļas inspektors ziņojumā ir paudis viedokli, ka pieteicējam izsniegt atļauju nav vēlams.

[2.3] Atļauju ir aizliegts izsniegt, ja Valsts policijai ir pamatotas ziņas, ka persona ieroci var pielietot ļaunprātīgi, apdraudēt sevi, sabiedrisko kārtību vai drošību.

[2.4] Pieteicējs norādījis, ka viņam atļauja nepieciešama, lai nodarbotos ar medībām. Šāda vēlme nenorāda uz nepieciešamību pēc atļaujas, bet gan uz vēlmi pavadīt brīvo laiku personai vēlamā veidā. Atļaujas saņemšana un tiesības piedalīties medībās nav pamattiesības, bet gan ekskluzīvas tiesības. Ekskluzīvas tiesība ir piešķiramas gadījumos, kad šo tiesību piešķiršana rada pārliecību, ka netiks apdraudēta sabiedrības drošība.

[2.5] Valsts policijas rīcībā ir pietiekami daudz ziņu, kas liecina, ka pieteicējs nerada pārliecinošu uzskatu, ka ieroču esamības gadījumā netiks apdraudēta pieteicēja un sabiedrības drošība. Ierobežojot pieteicēja tiesības saņemt atļauju, sabiedrības ieguvums būs lielāks nekā pieteicēja tiesību ierobežojums.

[3] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicējs ar pieteikumu vērsies Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikumā norādīts turpmāk minētais.

[3.1] Viedoklim, ka pieteicējs ieroci var pielietot ļaunprātīgi, apdraudēt sevi, sabiedrisko kārtību un drošību, nav objektīva pamatojuma.

[3.2] Pieteicēju notiesājošajā spriedumā ir redzams, ka par ieroču un munīcijas esamību procesa virzītajam nebija informācijas un pieteicējs pats izsniedza viņa rīcībā esošos ieročus un munīciju. Pieteicēja sodāmība ir dzēsta, tātad pieteicējs nav sodīta persona. Šādi pieteicējs tiek atkārtoti sodīts par nodarījumu, par kuru sods ir izciests.

[3.3] Pieteicējs ir bijušais Iekšlietu sistēmas darbinieks un zemessargs, kurš ir nēsājis, lietojis un glabājis dienesta ieročus. Pieteicējam nav bijuši ieroča lietošanas pārkāpumi.

[3.4] Katram apgalvojumam jābūt pamatotam ar konkrētiem faktiem, nevis personas subjektīvo viedokli, ka izsniegt atļauju pieteicējam nav vēlams. Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Siguldas iecirkņa Kārtības policijas nodaļas inspektors iepriekš ir sniedzis nepatiesu informāciju, ka pagasta pašvaldība ir iebildusi pret šādas atļaujas izsniegšanu pieteicējam. Pagasta pašvaldības vadītājs ir informējis pieteicēju, ka pašvaldībai šāds viedoklis nav jautāts un tā viedokli nav paudusi.

[4] Administratīvajā rajona tiesā ir saņemts Valsts policijas paskaidrojums, kurā iestāde pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem. Paskaidrojumā papildus norādīts turpmāk minētais.

[4.1] Valsts policijas rīcībā nav informācija no pašvaldības, un Lēmums ar šādu informāciju nav pamatots.

[4.2] Valsts policija piekrīt pieteicējam, ka sods par noziedzīgo nodarījumu ir izciests, taču minētās ziņas liek Valsts policijai pastiprināti izvērtēt jautājumu par ieroča atļaujas izsniegšanu.

[4.3] Valsts policija nepiekrīt, ka šādi pieteicējs tiek atkārtoti sodīts par nodarījumu, par kuru sods ir izciests, jo personas tiesības uz atļaujas saņemšanu nav ietvertas indivīda pamattiesību katalogā. Tādējādi atļaujas neizsniegšana vai anulēšana, iestājoties likumdevēja strikti noteiktajiem priekšnoteikumiem, nerada cilvēktiesību pārkāpumu.

[5] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāve pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz tajā norādītajiem argumentiem.
Valsts policijas pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un pārbaudījusi lietas materiālus, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[7] Pieteicējs ir vērsies tiesā, lai panāktu sev labvēlīga administratīvā akta izdošanu, proti, lai pieteicējam tiktu izsniegta B, C kategorijas garstobra-vītņstobra šaujamieroča iegādes un glabāšanas atļauja.
Lai uzdotu iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu, tiesai ir jāpārbauda, vai tiesību
normas piešķir personai tiesības no attiecīgā publisko tiesību subjekta prasīt to labumu, kuru persona ietvērusi savā prasījumā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Ja piemērojamā tiesību norma nosaka noteiktus tiesiskus un faktiskus apstākļus attiecīgā labuma saņemšanai, tiesai jāpārbauda, vai konkrētajā gadījumā attiecīgie apstākļi ir iestājušies, proti, jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi. Turklāt, izvērtējot prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesa nav saistīta ar administratīvā akta pamatojumā norādītajiem argumentiem. Proti, lemjot par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai neatkarīgi no iestādes lēmumā (atteikumā) ietvertā pamatojuma ir objektīvi jāizvērtē, vai pieteicējam ir tiesības uz labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Ja tiesa norāda uz kādu obligātu apstākli, kuram būtu jābūt, bet kurš konkrētajā gadījumā nav iestājies, tiesa var noraidīt prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, arī neanalizējot, vai ir iestājušies pārējie tiesību normā minētie apstākļi *(sk. Augstākās tiesas 2007.gada 12.aprīļa sprieduma lietā SKA-118/2007 10.punktu)*.
Ievērojot iepriekš minēto, tiesai konkrētajā gadījumā ir jāpārbauda, vai pastāv priekšnoteikumi pieteicējam labvēlīga administratīva akta izdošanai, ar kuru viņam izsniegt B, C kategorijas garstobra-vītņstobra šaujamieroča iegādes un glabāšanas atļauja (turpmāk – atļauja) medību vajadzībām.

[8] Lietā nav strīda par to, ka pieteicējs vērsās Valsts policijā ar iesniegumu par B, C kategorijas garstobra-vītņstobra šaujamieroča iegādes un glabāšanas atļaujas izsniegšanu. Valsts policija, pamatojoties uz Ieroču un speciālo līdzekļu aprites likuma 17.panta 9.punktu, atteica pieprasītās atļaujas izsniegt, jo policijas rīcībā ir pamatotas ziņas, ka pieteicējs ieroci var pielietot ļaunprātīgi, apdraudēt sevi, sabiedrisko kārtību vai drošību.
Lietā strīds ir par to, vai Valsts policija pamatoti secinājusi, ka pieteicēja gadījumā konstatējams Ieroču un speciālo līdzekļu aprites likuma 17.panta 9.punktā minētais nosacījums, kas viņam liedz saņemt prasītās atļaujas.

[9] Ieroču un speciālo līdzekļu aprites likuma 11.panta pirmā daļa noteic, ka fiziskajām personām tiesības iegādāties, glabāt un nēsāt šaujamieročus ir tikai ar Valsts policijas atļauju. Savukārt minētā likuma 16.panta ceturtā daļa noteic, ka tiesības iegādāties, glabāt un pārvadāt B un C kategorijas garstobra – vītņstobra medību šaujamieročus un to munīciju ir personai, kura ir sasniegusi 21 gada vecumu, kurai ir mednieka apliecība un uz kuru neattiecas šajā likumā minētie aizliegumi.
Ieroču un speciālo līdzekļu aprites likuma 17.panta 9.punkts noteic, ka šaujamieroču iegādāšanās, glabāšanas, nēsāšanas vai kolekcijas atļauju aizliegts izsniegt fiziskajai personai, par kuru Valsts policijai ir pamatotas ziņas, ka tā ieroci var pielietot ļaunprātīgi, apdraudēt sevi, sabiedrisko kārtību vai drošību.
Kā atzinusi Augstākā tiesa, lai iestāde varētu piemērot šo normu, tai jākonstatē divi apstākļi: 1) vai ir pamatotas ziņas; 2) ka ierocis tiks pielietots ļaunprātīgi. Augstākā tiesa, vērtējot šaujamieroču aprites tiesisko regulējumu, atzinusi, ka tas izveidots, neieviešot pilnīgu aizliegumu turēt ieroci. Likumdevējs centies samērot vienas personas interesi glabāt un turēt ieroci ar sabiedrības interesi nodrošināt drošību, neatstājot ieroča izmantošanu tikai cilvēka paša ziņā *(sk. Augstākās tiesas 2011.gada 17.marta sprieduma lietā Nr.SKA-109/2011 7.-8.punktu)*. Tātad minētajā tiesību normā noteiktais šaujamieroču iegādāšanās, glabāšanas, nēsāšanas vai kolekcionēšanas ierobežojums – pamatotas ziņas, ka persona ieroci var pielietot
ļaunprātīgi, apdraudēt sevi, sabiedrisko kārtību vai drošību – ir nenoteiktais tiesību jēdziens, kas piepildāms ar noteiktu saturu, ņemot vērā konkrētā gadījuma apstākļus. Proti, lai secinātu,
ka uz personu attiecināms minētais ierobežojums, pirmkārt, ir jākonstatē konkrētus faktiskos apstākļus, kas liecinātu par personas iespējām šaujamieroci pielietot ļaunprātīgi, apdraudēt sevi, sabiedrisko kārtību vai drošību. Otrkārt, jākonstatē šo apstākļu pietiekamība (samērīgums) konkrētā secinājuma izdarīšanai.

[10] Valsts policija par pamatotām ziņām, kas liecina par pieteicēja iespējām šaujamieroci pielietot ļaunprātīgi, apdraudēt sevi, sabiedrisko kārtību vai drošību, atzinusi faktu, ka pieteicējs ticis notiesāts krimināllietā Nr.11355050809.
Personas iepriekšējā sodāmība ir tās raksturojošs apstāklis, tomēr sodāmību kā atsevišķu apstākli ir izvērtējis likumdevējs un noteicis kā ierobežojumu Ieroču un speciālo līdzekļu aprites likuma 17.panta 1.punktā, turklāt šo ierobežojumu paredzot tikai gadījumā, ja sodāmība nav dzēsta vai noņemta. Tādējādi, lai konstatētu 17.panta 9.punktā noteikto ierobežojumu, konkrētajā gadījumā nepietiek ar norādi uz personas iepriekšējo jau dzēsto sodāmību, ir nepieciešams konstatēt apstākļu kopumu, kas ļautu secināt, ka pieteicējs medību ieroci varētu
izmantot ļaunprātīgi, apdraudot sabiedrisko kārtību un drošību.
Saskaņā ar *Tiesu informācijas sistēmā (TIS)* pieejamo informāciju, pieteicējs krimināllietā Nr.11355050809 ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2010.gada 22.decembra spriedumu un Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas 2011.gada 28.septembra spriedumu atzīsts par vainīgu pēc Krimināllikuma 162.panta pirmās daļas, kas paredz atbildību par sešpadsmit gadu vecumu nesasniegušas vai bezpalīdzības stāvoklī esošas personas pavešanu netiklībā, 166.panta otrās daļas, kas paredz atbildību par tāda pornogrāfiska priekšnesuma apmeklēšanu vai demonstrēšanu vai par tādu pornogrāfiska rakstura materiāla apriti, kurš satur bērnu pornogrāfiju, cilvēka seksuālas darbības ar dzīvnieku, nekrofiliju vai dzimumtieksmes apmierināšanu vardarbīgā veidā, un pēc Krimināllikuma 233.panta, kas paredz atbildību par ar šaujamieroča, šaujamieroča būtisko sastāvdaļu, šaujamieroča munīcijas, lielas enerģijas pneimatiskā ieroča, sprāgstvielas vai spridzināšanas ietaises izgatavošanu, remontēšanu, iegādāšanos, glabāšanu, nēsāšanu, pārvadāšanu, pārsūtīšanu vai realizēšanu bez attiecīgas atļaujas.
No iepriekš minētā tiesa secina, ka pieteicējs iepriekš ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu ieroču aprites jomā, kas rada pamatotas šaubas par to, vai pieteicējam var tikt izsniegta atļauja ieroča iegādei un lietošanai. Atbilstoši Ieroču un speciālo līdzekļu aprites likuma 2.pantam šā likuma mērķis ir noteikt valsts institūciju un privātpersonu tiesības un pienākumus attiecībā uz ieroču, munīcijas, speciālo līdzekļu un to sastāvdaļu apriti Latvijā, kā arī

noteikt šo priekšmetu klasifikāciju, aizliegumus un ierobežojumus attiecībā uz šiem priekšmetiem, lai garantētu personu un sabiedrības drošību.

Likumdevējs ir izvirzījis konkrētas prasības personām, kuras vēlas saņemt šaujamieroču glabāšanas atļauju. Šādām prasībām jābūt stingrām, lai primāri garantētu sabiedrības drošību kopumā.

Pieteicēja pārstāvja paskaidrojums, ka kriminālietā izņemtā munīcija bija saistīta ar dienestu zemessardzēs, nemaina ar spēkā stājušos tiesas spriedumu konstatēto faktu, ka pieteicējs bez attiecīgas atļaujas glabāja: 1) brizantu sprāgstošu vielu 2,4,6-trinitrotoluolu (trotils, tols, TNT) ar kopējo masu 342,5g un bezdūmu šaujampulveri ar kopējo masu 141,7g, kas pieskaitāmi pie svaidošām sprāgstošām vielām; 2) šaušanai derīgus gludstobra šaujamieročus: 16.kalibra *TO? ?*.modeļa divstobru medību bisi Nr. ?4999; 16.kalibra *Lepage* konstrukcijas divstobru medību bisi Nr. 1927; 3) šaušanai derīgu gludstobra šaujamieroču (medību bises) munīciju: 45 rūpnieciski izgatavotas un 12 pašizgatavotas 16.kalibra medību patronas, 2 pašizgatavotas 12.kalibra medību patronas; 23 pašizgatavotas 32.kalibra medību patronas; 4) šaušanai derīgu vītņstobra ieroču munīciju: 983 5,6 mm (22 kalibra) rants aizdedzes patronas, 2 6,5x53R (medību) mērķpatronas, 107 (9x18) mm Makarova pistoļu patronas, 10 7,62x39mm 1943.gada parauga patronas. Spriedumā konstatēts, ka augstākminēto sprāgstvielu, šaujamieročus un šaujamieroču munīciju pieteicējs glabāja savā dzīves vietā /adrese A/, līdz 2009.gada 24.septembrī kratīšanas gaitā to izņēma policijas darbinieki.

Arguments par munīcijas saistību ar dienestu zemessardzē, ir ticis izmantos jau krimināļprocesā, bet nav ticis uzskatīts par attaisnojošu.

Tāpat arī pārējie noziedzīgie nodarījumi, kurus veicis pieteicējs, ir bijuši vērsti pret konkrētām personām, nav tikuši pieļauti aiz neuzmanības, bet gan ir apzinātas pieteicēja rīcības rezultāts. Tāpēc arī tie ir ņemami vērā, novērtējot pieteicēju, un tie papildus norāda uz to, ka pieteicējam sabiedrības interesēs nav izsniedzama atļauja iegādāties un glabāt šaujamieroci.

Izvērtējot iepriekš minētos apstākļus, tiesa ņem vērā, ka ieroča iegādāšanās, glabāšana un nēsāšana ir no tiesību normām izrietoša privilēģija, kas ir ārpus personai nepieciešamo pamatvajadzību loka un ka atļauja glabāt šaujamieroci ir atzīstama par ekskluzīvām tiesībām. Ievērojot, ka ierocis ir paaugstinātas bīstamības avots, kura izmantošana vienmēr ir saistīta ar zināmu risku, sabiedrības intereses un drošība ir jāvērtē augstāk nekā indivīda tiesības glabāt un nēsāt šaujamieročus. Tāpēc būtiska uzmanība ir piešķirama pat salīdzinoši nelielai iespējamībai, ka ierocis var tikt izmantots negodprātīgi. Tiesības glabāt šaujamieroci ir piešķiramas īpašos gadījumos, kad šo tiesību piešķiršana rada pārliecību, ka to rezultātā varbūtēji netiks negatīvi ietekmētas pārējo personu tiesības uz dzīvību, veselību un kopējo sabiedrisko drošību, proti, ir pietiekami ar varbūtību, ka šāds apdraudējums varētu rasties.

Konkrētajā gadījumā, ņemot vērā kriminālietā Nr.11355050809 konstatētos apstākļus, tiesai nav radusies pārliecība, ka netiks apdraudētas sabiedrības intereses, ja pieteicējam tiks izsniegta atļauja. Līdz ar to atzīstams, ka, ierobežojot pieteicēja ekskluzīvās tiesības iegūt ieroča iegādāšanās un glabāšanas atļauju, sabiedrības labums būs nozīmīgāks, nekā pieteicēja tiesību ierobežojums doties medībās, un maksimāli būs samazināts risks sabiedriskās drošības apdraudējumam.

[11] Apkopojot visu spriedumā norādīto, tiesa atzīst, ka Valsts policija pamatoti piemēroja Ieroču un speciālo līdzekļu aprites likuma 17.panta 9.punktā noteiktos apstākļus un lietā nav konstatējami priekšnoteikumi pieteicējam labvēlīga administratīvā akta izdošanai, līdz ar to pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu, 289.panta pirmo daļu, 291.panta pirmo daļu tiesa

nosprieda:

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru Valsts policija izsniegtu pieteicējam B, C kategorijas garstobra-vītņstobra medību šaujamieroča iegādāšanās atļauju un ieroča glabāšanas atļauju vai ieroča nēsāšanas atļauju.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis M.Markovs